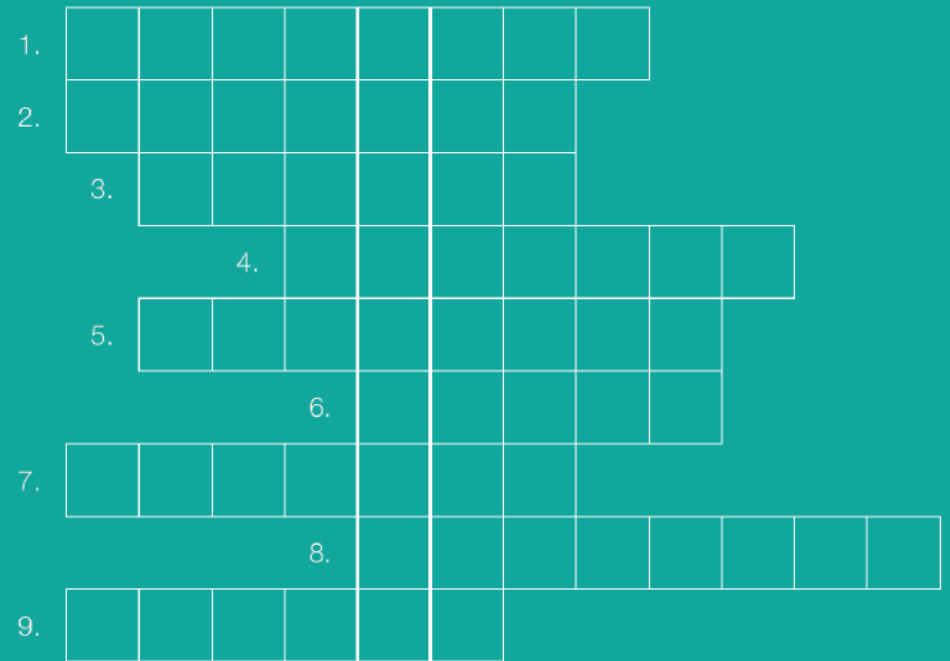

Przewodnik po Wodzisławiu Śląskim

Wodzisław Śl. - Południowa Brama Polski - to miasto powiatowe w województwie śląskim, którego powstanie datuje się na 1257 r. Wg źródeł historycznych ludność żydowska pojawia się w mieście w I poł. XVII w. Liczba ludności żydowskiej osiągnęła apogeum w 1860r. (431 osób). W mieście wiele lat wspólnie żyli katolicy, ewangelicy i wyznawcy religii mojżeszowej – sklepikarze, właściciele browarów itp. Gmina żydowska powstała w 1854 r. i działała do roku 1924. Pierwsza synagoga, drewniana, powstała w 1798 r. i spłonęła w 1822 r. w wielkim pożarze miasta. Kolejna, murowana, została zbudowana w 1826 r. W międzywojniu budynek synagogi został przebudowany na Dom Powstańca, potem istniało w nim kino, dziś w obiekcie jest sala zabaw dla dzieci i sklep. Wodzisławski kirkut funkcjonował od 1818 r. Po wojnie stał się cmentarzem czerwonoarmistów. Wodzisław splótł swe losy z Żydam jeszcze w 1945 r., kiedy do miasta dotarł Marsz Śmierci z Auschwitz.

1. Wzgórze, na którym znajdował się cmentarz żydowski.
2. Przy jakiej ulicy stała wodzisławska bóżnica?
3. Czym zajmowali się wodzisławscy żydzi?
4. Rytualna, znajdowała się na zbiegu ulic Michalskiego i Kubsza.
5. Jak nazywał się ostatni Żyd wodzisławski?
6. Najpierw drewniana, po pożarze miasta, od 1826 r. murowana.
7. Gdzie przed 1814 r. grzebano zmarłych Żydów z Wodzisławia?
8. Kto w Wodzisławiu założył prywatną szkołę dla dziewcząt?
(nazwisko)
9. Zabytek żydowski znajdujący się w zbiorach wodzisławskiego muzeum.

1. **SZKOŁA ŻYDOWSKA DLA DZIEWCZĄT** - jest to budynek eklektyczny, zbudowany z cegieł i otynkowany. Powstał w 1880r. jako sierociniec dzięki fundacji żydowskiej rodziny Aufrechtów . Jedną z ostatnich nauczycielek w tej szkole była Żydówka, pani Herlitz. Budynek pełnił różne funkcje – był tam ośrodek zdrowia, a obecnie w budynku znajduje się stacja Sanepidu.

2. **RYTUALNA RZEŻNIA** - istniała ona przy ulicy Michalskiego, boczny wlot na ulicę Kubsza. Wykonywano w nich **SZECHITE – RYTUALNY OBÓJ ZIWERZĄT**.

3. **SYNAGOGA** – budynek przy ulicy Targowej; powstała w 1798 r. z drewna, w 1822 r. spłonęła podczas wielkiego pożaru miasta, od 1826 r. budynek murowany. W okresie międzywojennym przekazany wyznaniowej gminie żydowskiej w Rybniku, następnie właścicielami byli przedstawiciele Związku Powstańców Śląskich, którzy stworzyli w byłej synagodze Dom Powstańca. Przez wiele lat po wojnie w budynku znajdowało się kino „Czar”, aktualnie jest to budynek ogólnodostępny, ponieważ znajduje się tam sklep z odzieżą.

4. **CMENTARZ ŻYDOWSKI** - Znajdował się on na jednym z południowych wzgórz, w odległości około 200 metrów od centrum miasta. Wzgórze to do dziś nazywane jest Żydowiną, choć nie ma na nim żadnych macew. Cmentarz powstał w 1818 r., wcześniej zmarłych chowano na cmentarzu w Mikołowie. Na cmentarzu znajdował się Dom Modlitw, po którym nie ma śladu. Po wojnie na cmentarzu pochowano żołnierzy Armii Czerwonej. Z kirkutu pozostały tylko stare schody, przed którymi w 2012 r. został odsłonięty obelisk upamiętniający żydowskich mieszkańców Wodzisławia.

5. **KAMIENICE ŻYDOWSKIE** - Kamienica Pod Lwem należała kiedyś do rodziny Loewe. Kamienica wybudowana po wojnie. W tym miejscu można podziwiać płasko-rzeźbę „Niezanego Powstańca”.